

Monumentnummer*: 519134

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 mei 2002
Kadaster deel/nr: 13582/28

*Monumentnaam***

H.Hart van Jezus

Complexnummer

519133

Complexnaam

H.Hart van Jezus kerk complex

*Woonplaats**

Breda

*Gemeente**

Breda

*Provincie**

Noord-Brabant

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Baronielaan	22	K	4818 RA	Breda		
Baronielaan	22	A1	4818 RA	Breda		
Baronielaan	22	A2	4818 RA	Breda		
Baronielaan	22	A3	4818 RA	Breda		
Baronielaan	22	B1	4818 RA	Breda		
Baronielaan	22	B2	4818 RA	Breda		
Baronielaan	22	C1	4818 RA	Breda		

*Kadastrale gemeente**

Breda

*Sectie**

D

*Kad. object**

Breda

D

Appartement

Grondperceel

11436

11437

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

Met de bouw van de KERK, gewijd aan het H. Hart van Jezus, werd begonnen in 1900. In het volgende jaar zijn schip en toren ingewijd. De architectuur werd uitgevoerd in de stijl van de Neo-Gotiek, naar een ontwerp van de architect P.J. van Genk. In een aangepaste stijl werden tussen 1929 en 1931 transept en koor aangebouwd, naar

een ontwerp van J. Stuyt.

De driebeukige kruisbasiliek heeft een noordoostelijke, opzij van het schip gesitueerde toren met spits. Op de kruising staat een dakruiter. De kerk speelt een belangrijke rol in het silhouet van de stad, en in het bijzonder in het aanzien van de Baronielaan. Zij is een herkenningspunt in de wijk, terwijl de ligging van straten en het totale beeld van de Baronielaan aan de rijzige kerktoren een bijzondere werking ontleent.

Omschrijving

Het gebouw heeft een schip van vijf traveeën plus een travee met orgelgalerij, toren en doopkapel, een eenbeukig transept met één travee, waarop aansluit een basilicaal koor van tevens één travee met 4/8 sluiting, geflankeerd door zijkapellen. Het gebouw wordt gedekt door zadel- en lessenaardaken met lei-in-Maasdekking, met Neo-Gotische dakkapellen.

De kerk is opgetrokken in baksteen, sober versierd met deels natuurstenen, deels bakstenen afzaten, lisenen, geboorte- en sluitstenen en water- en tandlijsten. De gevels worden geleed door de toepassing van steunberen en lisenen. De tussenliggende vakken, waarin de vensters, worden afgesloten door lijsten.

De torengewel heeft een voorgebouwd portaal, waarboven een ondiepe spitsboognis, met de voor de architect karakteristieke indeling van een achtlobbig roosvenster boven een lancetgalerij. Deze eindgevel van het schip wordt aan de zuidzijde geschoord door haaks geplaatste, tweemaal versneden steunberen, terwijl aan de noordelijke zijde, tegen eindgevel een aansluitende geveltoren, een in plattegrond achthoekige traptoren is gesitueerd. De geveltoren heeft vier geledingen, alle met tripletten of gekoppelde lisenen, waarop een vijfde geleding met speklagen en aan elke zijde twee gekoppelde galmgaten. Het bouwlichaam wordt bekroond door een spits, die in plattegrond van vierkant naar achthoekig overgaat, met ertussen flankeerspitsjes en onder puntgevels gevatte wijzerplaten.

Tegen de zuidelijke zijbeuk staat, aan de Baronielaan, een veelhoekig gesloten doopkapel.

De vensters in schip, transept en koortravee zijn per drie gekoppelde rondboogvensters; in de zijbeuken en koorsluiting per gevelveld één enkel rondboogvenster. Die in het koor zijn lager aangezet dan de andere vensters. De eindgevels van het transept hebben een dispositie zoals de eindgevel van het schip (met roosvenster en lancetgalerij), zij het dat de plaats van het portaal hier wordt ingenomen door een uitgemetselde biechtstoel onder lessenaarsdak, en het geheel soberder is uitgevoerd.

Ook inwendig is een afwisseling tussen baksteen en natuursteen te zien. De driedelige opstand bestaat uit gepolijste hardstenen kolommen met natuurstenen kapitelen, versierd met florale motieven, waartussen scheibogen. Het triforium, heeft per travee, in een rechthoekig veld, drie gekoppelde nissen met zuiltjes. De lichtbeuk bestaat uit drie gekoppelde rondboogvensters. Door de toepassing van schalken en horizontale lijsten wordt het muuropervlak geleed. Schip, transept en koor hebben natuurstenen gordelbogen, waartussen een houten tongewelf met brede overkragende aanzet en ornamentale schilderingen. Zijkapellen en zijbeuken hebben inwendige steunberen en zijn in steen overwelfd.

Van de inventaris zijn onder meer van belang het in marmer en koper uitgevoerde altaarciborium met altaarkruis (Atelier Brom, 1931), een muurschildering, voorstellende de dopende Willibrordus en de vensters van de doopkapel (1901), en de koorramen, voorstellende de twaalf apostelen (J. Collette, 1931), alsmede de ramen in het transept,

voorstellende de zeven smarten en het H. Hart (J. Nicolas, 1939).

Waardering

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarden: het is van belang als bijzondere uitdrukking van de ontwikkeling van het katholicisme in het bisdom Breda; het object heeft architectuurhistorische waarden: het is van bijzonder belang voor de geschiedenis van de architectuur en de bouwtechniek, onder meer vanwege binnen de neogotiek zeldzame elementen als het torenportaal, de asymmetrische gevelcompositie, de houten overwelling en de 4/8 koorsluiting; het is van belang als goede vertegenwoordiger van het oeuvre van de architect Van Genk en als voorbeeld van de late receptie van neogotische motieven door J. Stuyt; het is van belang wegens de aanwezige glasramen en het altaarciborium; het object heeft ensemblewaarden: het is van bijzondere betekenis vanwege zijn centrale plaats in het te beschermen stadsgezicht rondom de Baronielaan; gaafheid/herkenbaarheid: het object is van belang wegens de architectonische gaafheid van het ex- en interieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk